herpy

VARANER

Black Tree Monitor

Varanus beccarii

En lille, sort træboende varan fra Aru-øerne ud for Ny Guinea med gribehale og usædvanligt lange forlemmer, som den bruger som hænder, når den jager. Dyret er nervøst, kræver et højt og varmt terrarie med høj luftfugtighed og er svært at få til at yngle, så det passer kun til en erfaren holder.

Familie: Varanidae Tidligere navn: *Varanus prasinus beccarii; Monitor beccarii* Udgivet 15. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**80-120 cm** total længde inkl. hale
Vægt	**220-300 g**
Levetid	**10-17 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Træboende**
Biotop	**Regnskov og vådområde**
Sværhedsgrad	**Erfaren**

PASNING

Min. terrarie	**150 × 100 × 150 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**26-30 °C**
Hotspot	**35-40 °C**
Temperatur, nat	**22-24 °C**
Luftfugtighed	**55-70 %**
UVB	**Anbefalet** Ferguson-zone 2
Kost	**Insekter og hvirveldyr**
Holdes	**Enkeltvis eller parvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kuldstørrelse	**3 æg**
Inkubation	**157-203 dage** ved 29-30 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks II**
EU-bilag	**Bilag B**
IUCN	**Utilstrækkelige data (DD)**

Arten står som de fleste varaner på CITES liste II og i bilag B til EU's forordning om handel med vilde dyr (338/97). Den er ikke på forbudslisten i bekendtgørelse nr. 1261 af 17.11.2015 (komodovaran, båndvaran, papuavaran, nilvaran og centralafrikansk nilvaran), så den må holdes af private efter de almindelige regler. Bed sælgeren om dokumentation for dyrets lovlige oprindelse; ved indførsel fra lande uden for EU kræves CITES-papirer.

Om arten

Varanus beccarii er en forholdsvis lille varan på 80-120 cm inklusive hale. Snude-kloak-længden er omkring 27-30 cm, så dyret består mest af hale: den kan udgøre op til to tredjedele af den samlede længde og bruges som gribehale til at stabilisere kroppen i grenene. I modsætning til mange andre varaner bruger arten ikke halen til at slå med. Voksne dyr vejer typisk 220-300 g, og hannerne er lidt større end hunnerne.

Unger er mørkegrå med regelmæssige rækker af klart gulgrønne pletter, især på ryggen. Med alderen går pletterne tabt, og voksne dyr er helt sorte. Forlemmerne er blandt de længste og slankeste hos varaner og ender i lange tæer med store kløer og klæbende såler. Tænderne er usædvanligt lange til en varan af denne størrelse, hvilket formentlig gør det lettere at holde fast i byttet oppe i trækronerne.

Arten blev beskrevet i 1874 som *Monitor beccarii* og blev senere regnet for en underart af *Varanus prasinus*. En gennemgang i 1991 gav den artsstatus igen på grund af den sorte farve og de kølede skæl i nakken. Genetiske undersøgelser støtter, at de to er forskellige arter, men *V. beccarii* hører stadig til *V. prasinus*-gruppen. Det videnskabelige artsnavn hentyder til samleren Odoardo Beccari.

Arten er intelligent og bruger forlemmerne med stor præcision. Den kan stikke en forlem ind i smalle hulrum og hage bytte ud med kløerne, når snuden ikke kan nå ind. I naturen er dyret nervøst og flygter, når det bliver forskrækket. Håndteres det hårdhændet, bider og kradser det og afgiver afføring på den, der holder det. Det er ikke et dyr, der tåler meget håndtering.

At holde arten er en langvarig forpligtelse. Dyret skal have et højt, varmt og fugtigt terrarie, ofte hjemmebygget, og levende insekter flere gange om ugen. Dyr i fangenskab har levet mindst 11-17 år; den maksimale levealder er ikke kendt. Formering lykkes kun sjældent, så dyrene i handlen er formentlig i høj grad fanget i naturen.

Udbredelse og levested

Varanus beccarii er kun kendt fra Aru-øerne i det østlige Indonesien, en øgruppe ud for Ny Guineas sydvestkyst. Typelokaliteten er øen Wokam, og arten er endemisk for øgruppen. Den lokale betegnelse er waweyaro.

Udbredelsen er lille. Bestandens størrelse er kun lidt kendt, og arten står på IUCN's rødliste som utilstrækkeligt kendt (DD). Skovrydning, landbrug, der breder sig ind i skoven, og den internationale handel med terrariedyr nævnes som mulige trusler.

> **Oprindelig udbredelse:** Indonesien.

LEVESTED

Varanus beccarii er stærkt træboende og lever i fugtig lavlandsskov og i mangrovesumpe. Den opholder sig i kronerne og på stammerne og kommer sjældent ned på jorden. Gribehalen og de lange, slanke forlemmer er tilpasset et liv i grenene.

Føden består mest af insekter, men også mindre firben, små pattedyr som spidsmus, skorpioner, æg og fuglekyllinger indgår. Arten er set æde planter i fangenskab, men der er ikke fundet plantedele i maveindholdet hos vilde dyr. Æglægningen i naturen er næsten ukendt: arten og dens nærmeste slægtninge formodes at lægge æggene i termitboer oppe i træerne, hvor overfladen er forholdsvis tør, selv om luftfugtigheden indeni er meget høj.

Klimaet er varmt og fugtigt hele året. Der findes ikke målinger af temperatur og fugt fra artens egne levesteder, så tallene i pasningsafsnittene bygger på forhold, der har virket i fangenskab, og på nært beslægtede arter i *Varanus prasinus*-gruppen.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

Pasning

TERRARIET

Et voksent dyr skal have et højt terrarie på mindst 150 × 100 × 150 cm (længde × bredde × højde), og større er bedre. Dokumenterede terrarier til voksne dyr, der holdes enkeltvis eller parvis, har målt 100-150 cm i højden, 90-150 cm i bredden og 50-80 cm i dybden, og et par, der har ynglet, er holdt i et anlæg på 280 × 170 × 400 cm. Højden er vigtig, fordi arten opholder sig i grenene; det er derfor ikke et dyr til et lavt standardterrarie. Dyret skal selv kunne vælge mellem en varm og en kølig zone, og et hjemmebygget terrarie eller et helt rum er ofte det bedste. Lågerne skal kunne lukkes sikkert, for dyret er hurtigt og en dygtig klatrer.

Ungerne, der er omkring 9 g ved klækningen, kan i begyndelsen holdes i et mindre terrarie med kork, en levende plante og grene, så de nemt finder foderet og vænner sig til forholdene. Flyt dem til et stort terrarie, efterhånden som de vokser.

Indret med mange tykke og tynde grene i forskellige vinkler og højder, kork, planter og skjulesteder. Arten sover og søger tilflugt i hulrum, og en kunstig hul træstamme eller en kasse med en åbning på omkring 8 cm og fugtig bund af kokosmuld, sphagnum og mulch fungerer både som soveplads og som redekammer. Som bund bruges en blanding af kokosmuld og tørre blade, som sprayes dagligt. Fjern afføring og snavs hver dag. Varmekilder skal sidde uden for rækkevidde eller være afskærmede, så dyret ikke brænder sig, når det klatrer.

TEMPERATUR

Dagtemperaturen i terrariet skal ligge omkring 26-30 °C, men må gerne spænde fra 24 til 35 °C på tværs af terrariet. Under en varmelampe skal der være en solplads på 35-40 °C. Det er overfladetemperaturen på solpladsen, målt med et IR-termometer, og der skal være en stor temperaturgradient, så dyret kan vælge mellem en varm og en kølig zone. I et anlæg, hvor arten har ynglet, gik gradienten fra 25 °C til omkring 40 °C under varmelamperne.

Om natten må temperaturen gerne falde lidt. Nattemperaturen på 22-24 °C er ikke dokumenteret for *Varanus beccarii*, men er et skøn ud fra nært beslægtede arter. Mål på flere højder med digitale termometre, og brug termostat på alle varmekilder.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden i fangenskab ligger oftest på 55-70 % med spring over dagen. Spray bunden dagligt med frisk vand, så luftfugtigheden stiger, og lad den tørre lidt op igen i løbet af dagen. Ungerne holdes ved over 60 % med daglig sprøjtning.

Dyrene drikker vanddråber fra blade og grene, så spray terrariet grundigt. Stil gerne også en lav skål med frisk vand. God ventilation er vigtig, så luften ikke bliver stillestående, og bunden og grenene ikke bliver konstant våde.

LYS OG UVB

Varanus beccarii er dagaktiv og bør have UVB-lys. Dokumenterede opsætninger bruger en kombineret varme- og UVB-lampe på 100-160 W over solpladsen, i nogle tilfælde suppleret med filtreret dagslys. Sæt lampen så højt, at dyret kan vælge mellem skygge og lys, og sigt mod Ferguson-zone 2; den præcise zone er ikke dokumenteret for arten og er lånt fra beslægtede skovlevende varaner. For lidt UVB, kalk og D3-vitamin giver metabolisk knoglesygdom (kalkmangel), især hos unge dyr.

Lyset tændes 12 timer om dagen og slukkes om natten. Skift UVB-lamperne efter producentens anvisning, også selv om de stadig lyser.

Læs mere: Lys og UVB Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud Læs mere: Typiske sygdomme og tegn på sygdom

FODER

Arten lever mest af levende insekter. Dokumenteret foder til voksne er kakerlakker (fx *Blaptica dubia*), suppleret med melorme, superorme (*Zophobas morio*), fårekyllinger og larver af rosenbiller (*Pachnoda*). Fodr tre gange om ugen, og pudr insekterne ved hver fodring, skiftevis med kalk og et vitamin- og mineraltilskud med D3. En anden velfungerende ordning er insekter en til to gange om ugen og omkring en gang om ugen en nyfødt mus, et hårdkogt æg eller en vagtelkylling. Gnavere skal kun være en lille del af foderet, fordi dyret ellers let bliver fedt.

Det er bedst at fodre fra en pincet eller fra grenene, så dyret lærer at jage. Arten har glæde af berigelse: lad insekter krybe ind i små huller i kork eller træ, så dyret kan bruge sine forlemmer til at hage dem ud. Vej dyret jævnligt, og juster mængden.

Nyklækkede unger kan nægte at spise i mere end to uger. Hvis ungen taber sig, kan tvangsfodring med en kogt masse være nødvendig; dyrlægen kan hjælpe. Ungerne tager efterhånden imod fårekyllinger, nyfødte mus, melorme og kakerlakker.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Varanus beccarii er nervøs og bliver let stresset af håndtering. Bid og kløer er en reel risiko: tænderne er lange, kløerne skarpe, og et forskrækket dyr kan også sparke og afføre sig på den, der holder det. Arten slår ikke med halen. Til gengæld er arten lille, og skaderne er langt mindre end hos store varaner; de kan dog ende i en infektion, så vask og desinficér alle sår.

Hold en rolig rutine. Tæm dyret langsomt: åbn terrariet roligt, tal lavt, og lad det komme til hånden i stedet for at gribe ned over det. Undgå at tage fat i halen eller at holde fast. Korte, rolige seancer på få minutter er rigeligt, og mange dyr skal ikke håndteres overhovedet. Vask hænderne grundigt efter berøring af dyr, terrarie og foder, fordi krybdyr ofte bærer salmonella.

Arten holdes oftest enkeltvis eller parvis. Ved parring jager den større han hunnen, og de skal altid kunne komme væk fra hinanden. Hold øje med bid og stress, og skil dem, hvis det går galt.

Læs mere: Karantæne og hygiejne

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Alder og vægt ved kønsmodenhed er ikke dokumenteret for arten. Dyr i *Varanus prasinus*-gruppen kan regnes som voksne fra omkring to års alderen, ved en vægt på mindst 110 g og en totallængde på mindst 60 cm. Hannen er lidt større end hunnen. Sikre kendetegn til kønsbestemmelse er ikke dokumenteret for arten; lad en erfaren dyrlæge afgøre kønnet.

Hunner bør være i god huld og have rigelig kalk og D3 før æglægning, for kalkmangel kan give svage æggeskaller og æg, der ikke er levedygtige.

PARRING

Hannen jager hunnen aggressivt under frieriet, og parringen kan finde sted højt oppe i grenene og vare op til to timer. Terrariet skal være stort nok til, at hunnen kan komme væk. Der findes ingen dokumenterede tal for avlssæson eller en kølig hvileperiode hos arten.

Giv dyrene tid til at falde til i terrariet, før et avlsforsøg.

ÆGLÆGNING OG KULD

Dokumenterede kuld er små: et enkelt kuld bestod af tre æg, hvoraf to var misdannede og ikke levedygtige. Antal kuld pr. år er ikke dokumenteret. Hunnen begraver æggene i fugtigt substrat, i fangenskab fx i en spand skjult i en kunstig træstamme, med en åbning på omkring 8 cm og et fugtigt, men ikke vådt, lag af kokosmuld, sphagnum og mulch. Et målt æg var 46 × 21 mm og vejede 13 g.

Giv hunnen et redekammer. Mangler hun et egnet sted, kan æggene blive liggende længere, og skallerne kan blive for tykke til, at ungen kan bryde igennem; om det er en reel årsag, er ikke afklaret. Mangel på mineraler og vitaminer hos hunnen før æglægning er en anden mulig årsag til svage æg.

INKUBATION

Æggene flyttes forsigtigt til en klar plastboks med et lille lufthul, delvis nedgravet i mellemgrov vermiculit, der er fugtet med omtrent 0,9 del vand pr. 1 del vermiculit efter vægt. Vend ikke æggene. Inkubatoren holdes på en konstant temperatur på omkring 29-30 °C. Boksen kan vejes jævnligt for at følge fugttabet, og vand tilsættes substratet langt fra ægget.

Inkubationen tager lang tid: angivelserne svinger fra 157 til 203 dage. Det er en udfordring at få ungerne til at klække. En almindelig årsag er, at fostret dør lige før klækning, muligvis fordi substratet er for fugtigt i den sidste tredjedel. Lidt tørrere substrat mod slutningen eller æg, der ligger frit uden substrat, er foreslået som løsning, men også æg uden substrat er døde før klækning. Pludselige skift i fugt skal undgås. En æggeskal, der revner, kan lappes med et stykke latex og paraffinvoks, og i et dokumenteret tilfælde klækkede ungen 39 dage efter.

OPDRÆT AF UNGER

En nyklækket unge vejer omkring 9 g og er mørkegrå med gulgrønne pletter. Anbring den i et lille terrarie med kork, en levende plante og naturlige grene, med en solplads og UVB, og hold luftfugtigheden over 60 % med daglig sprøjtning. I løbet af få dage begynder ungen at spise levende hvirvelløse dyr.

Ungerne vokser langsomt: en tvangsfodret unge voksede fra 7,9 til 13,8 g på 147 dage, men var aktiv og opmærksom. Tilbyd små insekter flere gange om ugen, pudret med kalk og D3. Hold ungerne enkeltvis, og vej dem regelmæssigt.

Sundhed og typiske fejl

Varanus beccarii kommer oftest i handlen som vildfangne dyr, og mange problemer skyldes stress, væskemangel og forkert pasning. De typiske fejl er:

- Stress og dehydrering hos nyankomne vildfangne dyr. Giv ro, varme, fugt og vand, og få en fækalieprøve undersøgt for parasitter.
- Metabolisk knoglesygdom (kalkmangel) ved for lidt UVB, kalk og D3, især hos unge dyr og hunner i æglægning. Brug pudring af foderet og et korrekt UVB-lys.
- For lav luftfugtighed, der giver problemer med hudskiftet og tørre øjne, eller konstant våd bund, som giver mug og hudproblemer.
- Fedme og forkert kost, hvis foderet består af mange fedtrige byttedyr eller for lidt variation.
- Æg, der revner eller ikke klækker. Det er et kendt problem ved kunstig udrugning af arten.
- Bid og kradsesår hos holderen. Rens såret, og søg læge ved tegn på infektion.

Søg en dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis dyret ikke spiser i flere uger, taber sig, ser slap ud eller har bløde eller hævede knogler. Der findes blodreferenceværdier for tre arter i gruppen, som dyrlægen kan bruge til at vurdere dyrets helbred. Dyr i handlen er formentlig oftest vildfangne, så karantæne i mindst tre måneder med afføringsprøve er en god idé.

Læs mere: Køb af dyr: opdræt, vildfang og transport

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.